

Medisinsk ordbok i lommeformat

1411

Nylig kom en ny medisinsk ordbok på markedet. En mer dekkende betegnelse hadde vært medisinsk lommeordbok.

Det finnes tre større norske medisinske ordbøker. Den første kom i 1988 da Audun Øyri publiserte sin omfattende ordbok på nynorsk, Kunnskapsforlaget fulgte opp i 1990 og Universitetsforlaget i 1998 (1–3). Disse ordbøkene har 20 000–30 000 oppslagsord.

Mindre ordbøker

Det finnes også flere mindre ordbøker (4–7). Først ut blant disse var Karl Evangs *Norsk medisinsk ordbok*, som utkom første gang i 1933 (4). I en egen gruppe kommer de medisinske lommeordbøkene. De er så små at de får plass i frakkelommen.

Nylig ble *Medisinsk ordbok* utgitt på Lunde forlag. Boken er på 350 sider og koster kr 249. Faksimile av forsiden

Nå er det kommet en ny *Medisinsk ordbok* (8). Den er skrevet av Øystein Lappegard (f. 1952), som har bakgrunn som allmennlege og kommunelege i Ål i Hallingdal. Den inneholder ca. 5 000 oppslagsord og er skrevet for fagfolk og legfolk, står det på vaskeseddelen. Forfatteren opplyser at arbeidet med boken «begynte som et hobbyarbeid og har strukket seg over en tidsperiode på et par år».

Forordet

I ordbøker er forordet av særlig interesse. Her skriver forfatteren at han ikke er «konsekvent på om det er den latinske formen eller den norske formen av et medisinsk uttrykk som er brukt som hovedoppslagsord». Heller ikke er det konsekvens med henblikk på bokstavvalgene, f.eks. av «c eller k og ph eller f». Boken er derfor ikke et «hjelpemiddel for å kunne skrive norsk rettskrivning på medisinske ord og uttrykk. Utgangspunktet er å ha et oppslagsverk der en kan finne igjen de ord og uttrykk som brukes rundt om i de ulike sammenhenger.» Hovedkildene for boken angis å være *Medical Dictionary* fra Oxford University Press, *Taber's Cyclopedic Medical Dictionary* og Kunnskapsforlagets medisinske ordbok. Kvalitetssikringen er gjort av professor Jan-Bjørn Osnes og assistentlege Jørn Asle Lillebø.

Lommeordbok

Det er beundringsverdig at noen går i gang med det store arbeid det er å utarbeide en medisinsk ordbok. At det er mulig å få til for en enkelt person, er Audun Øyri (1926–2002) det beste eksemplet på. Hans medisinske ordbok ruver fremdeles, snart 20 år etter at første utgave kom ut.

Lappegard har ønsket å lage en «oppslagsbok i lommeformat». Det har han lyktes i. Boken er utstyrt med myke permer og kan nok gli ned i en litt romslig lomme. Den nærmeste konkurrenten er antakelig Audun Øyris medisinske lommeordbok, som inneholder ca. 6 000 oppslagsord (7).

Vurdering

Medisinske lommeordbøker er ikke beregnet på leger. Til det er de for snaua. Selve ideen appellerer nok heller ikke. Kanskje kan slike bøker være nyttige for medisinstudenter, men jeg vil tro at de fort blir for små, og de færreste vil vel anskaffe mer enn én medisinsk ordbok (9, 10). Man får mye mer for pengene dersom man er villig til å betale litt ekstra for en av de større. En svakhet ved Lappegards bok er at man ikke kan nytte den som kilde til norsk rettskrivning.

Erlend Hem

erlend.hem@medisin.uio.no
Avdeling for atferdsfag
Universitetet i Oslo

Litteratur

1. Øyri A. Norsk medisinsk ordbok. 7. utg. Oslo: Samlaget, 2003.
2. Nylenna M, red. Medisinsk ordbok. 6. utg. Oslo: Kunnskapsforlaget, 2004.
3. Lindskog Bl. Gyldendals store medisinske ordbok (tidligere Universitetsforlagets store medisinske ordbok). 2. utg. Oslo: Gyldendal akademisk, 2003.
4. Jakobsen A, red. Norsk medisinsk ordbok. 14. utg. Oslo: Sem & Stenersen, 2002.
5. Nøklebye KA. Medisinske ord og uttrykk. 2. utg. Oslo: Gyldendal undervisning, 2004.
6. Arntsen B. Medisinske ord og uttrykk. 2. utg. Oslo: Aschehoug, 2004.
7. Øyri A. Medisinsk lommeordbok. 3. utg. Oslo: Samlaget, 2002.
8. Lappegard Ø. Medisinsk ordbok. Oslo: Lunde forlag, 2006.
9. Ødegaard R. Medisinsk lommeordbok. Anmeldelse av boken: Øyri A. Medisinsk lommeordbok. Tidsskr Nor Lægeforen 1996; 116: 3526.
10. Tveito M. Fin i frakkelommen. Anmeldelse av boken: Øyri A. Medisinsk lommeordbok. Tidsskr Nor Lægeforen 2003; 123: 1388.